

RESPONSABILITATS I FUNCIONS EN MATÈRIA DE PREVENCIÓ

El següent document fou aprovat pel **Consell de Govern el dia 9 de febrer de 2006**. Actualment està pendent de publicació en el FOU.

Distribució de responsabilitats i funcions en matèria de prevenció

1. Introducció

La Llei 31/1995, de prevenció de riscos laborals, té com a objectiu promoure la seguretat i salut dels treballadors mitjançant la realització de les activitats necessàries per prevenir els riscos derivats de la feina. La Llei 54/2003, de reforma del marc normatiu de la prevenció, reforça la necessitat d'integrar la prevenció dels riscos laborals en el conjunt de les activitats i a tots els nivells jeràrquics de l'empresa, a través de la implantació d'un Pla de prevenció de riscos laborals, el qual ha d'incloure les responsabilitats i funcions, els procediments i els recursos necessaris per dur a terme la prevenció.

Tota la comunitat universitària ha de ser conscient de la necessitat de fomentar una autèntica cultura preventiva, i per aquest motiu la UIB es fixa com a prioritat l'aprovació i la implantació del present document.

2. Estructura preventiva i assignació de funcions i responsabilitats

La prevenció de riscos és responsabilitat de tota la comunitat universitària, incloent-hi PAS, PDI, becaris, alumnes i empreses externes, i sense la participació de tothom és impossible assolir un nivell adequat de seguretat i salut.

La complexitat de l'estructura organitzativa fa necessari atorgar funcions i responsabilitats en matèria de prevenció a tots els membres de la UIB, i establir un sistema eficient de coordinació entre el Servei de Prevenció i els responsables de tots els òrgans de la UIB.

Tenint en compte l'estructura organitzativa de la UIB, establim tres nivells de responsabilitat en matèria de prevenció:

La màxima responsabilitat en matèria de prevenció correspon al Rector. Això no obstant, ha delegat les funcions de prevenció que li atorga la legislació en el vicerector de Campus, Cooperació i Universitat Saludable (canvi per Resolució 10607, FOU núm. 383).

El segon nivell de responsabilitat correspon al personal amb càrrec directiu, incloent-hi vicerectors, degans, directors d'escola universitària i d'institut universitari, caps d'estudis, directors de departament, investigadors principals, administradors de centre i caps i directors de serveis, com també qualsevol persona que tingui personal al seu càrrec. Aquesta responsabilitat també és extensiva al professorat respecte dels becaris i l'alumnat. En general, són responsables de la seguretat i salut de les persones que estan al seu càrrec, han de promoure i supervisar en els seus àmbits que el personal propi i l'extern (neteja, manteniment, etc.) compleixi la normativa de prevenció i les directrius del Servei de Prevenció de la UIB. També s'han de coordinar entre ells per assolir aquests objectius.

El tercer nivell de responsabilitat correspon a qualsevol persona que faci feina o estudiï a la UIB, incloent-hi PDI, PAS, becaris, alumnes i personal d'empreses externes, que en general han de cooperar i complir la normativa de prevenció i les directrius del Servei de Prevenció de la UIB.

A partir de l'aprovació del present document, el Rector, els òrgans de govern i de representació, els càrrecs directius i qualsevol persona han de tenir en compte la prevenció de riscos laborals en qualsevol activitat que realitzin o encomanin, i en totes les decisions que prenguin.

Per dur a terme les funcions i responsabilitats de prevenció citades, es comptarà amb el suport tècnic i l'assessorament del Servei de Prevenció.

A continuació s'especifica la distribució de les funcions i responsabilitats preventives. En un futur es podran assignar altres funcions preventives concretes, segons les necessitats i la creació de nous procediments de prevenció.

2.1. Servei de Prevenció de riscos laborals

El Servei de Prevenció de la UIB assumeix les quatre especialitats de prevenció: seguretat, higiene, ergonomia i psicociologia, i vigilància de la salut.

Les funcions del Servei de Prevenció les estableixen la Llei 31/1995 i el RD 39/1997. Bàsicament s'encarrega de:

- Avaluar els riscos laborals.
- Informar i formar el personal de la UIB en matèria preventiva.
- Elaborar els manuals d'autoprotecció i col·laborar en la implantació d'aquests (elaborant informació d'emergències, impartint formació i organitzant simulacres).
- Elaborar els procediments del sistema de gestió de la prevenció.
- Vigilar la salut dels treballadors en relació amb els riscos derivats de la feina, incloent la realització de reconeixements mèdics específics, tot això a través de la Unitat Mèdica.
- Gestionar els residus tòxics i perillosos de la UIB.
- Assessorar els òrgans de govern, el Comitè de Seguretat i Salut i els càrrecs i treballadors de la UIB sobre qualsevol tema relacionat amb la prevenció.
- Arxivar tots els informes de prevenció que s'elaborin.
- Elaborar una memòria i una planificació anuals de les seves activitats.

2.2. Delegats de prevenció i Comitè de Seguretat i Salut

Els delegats de prevenció són els representants dels treballadors en matèria de seguretat i salut, i són elegits per i entre els membres de les juntes de personal i del Comitè d'Empresa.

El Comitè de Seguretat i Salut està format actualment per sis delegats de prevenció i sis representants de la UIB (modificat per Resolució 11059, FOU núm. 403), i és el màxim òrgan de participació i consulta en temes relacionats amb la prevenció de riscos laborals. El Comitè es reuneix trimestralment.

Les funcions del Comitè de Seguretat i Salut i dels delegats de prevenció les especifica el capítol V de la Llei 31/1995, de prevenció de riscos laborals.

2.3. Rector

Les funcions preventives del Rector són les següents:

- Establir els objectius i les prioritats en matèria de seguretat i salut i impulsar el desenvolupament de la prevenció de riscos a la UIB.
- Assignar una part del pressupost i els mitjans humans necessaris per assolir els objectius de prevenció i el compliment de la normativa.
- Conèixer les deficiències més importants de seguretat i salut existents a la UIB i impulsar-ne la solució.
- En general, complir i fer complir la normativa de prevenció.

2.4. Vicerector de Campus, Cooperació i Universitat Saludable (canvi per Resolució 10607, FOU núm. 383).

Com a delegat del Rector en matèria de prevenció, les seves funcions són:

- Informar el Rector i els òrgans de govern sobre l'evolució de la prevenció a la UIB.
- Coordinar i supervisar les actuacions del Servei de Prevenció.
- Conèixer tots els informes de prevenció que s'elaborin.
- A partir dels informes del Servei de Prevenció (avaluacions de riscos, investigacions d'accidents, manuals d'autoprotecció, etc.), ha de prioritzar les solucions de les deficiències, en funció del nivell de risc i la disponibilitat pressupostària, i determinar el responsable de solucionar cada deficiència.
- Aprovar i implantar els procediments del sistema de gestió de la prevenció.
- Sotmetre a consulta les planificacions i actuacions de la UIB en matèria de prevenció al Comitè de Seguretat i Salut.
- Distribuir i administrar les partides pressupostàries assignades a prevenció.

2.5. Vicerectors

Els vicerectors han d'integrar la prevenció de riscos en les seves competències i en totes les decisions que prenguin.

Seran responsables, en els seus àmbits, de promoure la seguretat i la salut entre el PDI, el PAS, els becaris i l'alumnat, i principalment en les tasques d'investigació i de pràctiques, creant les eines necessàries per garantir que els projectes, convenis i contractes d'investigació compleixen la normativa de prevenció. Per assolir aquests objectius, es coordinaran entre ells sota la supervisió del Rector.

2.6. Degans, directors d'escola universitària, directors de departament i directors d'instituts universitaris

Les seves funcions preventives, en els seus àmbits, són les següents:

- Col·laborar en el compliment de la normativa de prevenció de riscos laborals i vetllar per l'aplicació de les directrius del Servei de Prevenció de la UIB.
- Promoure la prevenció de riscos entre el PDI, professors visitants, becaris i l'alumnat, i vetllar per la seguretat i salut del personal adscrit a la seva facultat, escola, departament o institut.
- Impulsar el desenvolupament de l'activitat preventiva en el seu àmbit (avaluacions de riscos, formació i informació en prevenció, plans d'emergència, etc.), i col·laborar-hi.

- Conèixer els resultats de les avaluacions de riscos, dels manuals d'autoprotecció i de les investigacions d'accidents referents la seva facultat, escola, departament o institut, i fer el seguiment de la solució de les deficiències detectades.
- Destinar part del pressupost de la facultat, escola, departament o institut per a la prevenció de riscos.

2.7. Caps dels grups de recerca

Són responsables de la seguretat i salut de les persones que formen part dels seus projectes d'investigació, incloent-hi PDI, visitants, PAS, becaris i qualsevol altra persona que faci treballs als espais o dependències assignades a cada grup de recerca, com ara estudiants, tècnics de laboratori, personal de neteja i d'altres empreses externes, etc. Les seves funcions de prevenció són:

- Complir la normativa de prevenció i vetllar per l'aplicació de les directrius del Servei de Prevenció de la UIB.
- Col·laborar en l'avaluació de riscos dels espais i/o laboratoris. Fer el seguiment i, si escau, tramitar la solució de les deficiències detectades a les avaluacions de riscos.
- Avaluar o fer que el seu personal avalui els riscos dels mètodes i procediments d'investigació, especificant les mesures de prevenció i protecció que cal aplicar.
- Proporcionar els equips de protecció personal necessaris (guants, ulleres de seguretat, etc.) als investigadors i becaris, i vigilar que els utilitzen.
- Garantir que els seus investigadors, incloent els contractats de suport a projectes i els becaris, reben suficient formació i informació per fer feina de manera segura, en especial en el moment d'incorporar-se a la feina.
- Garantir que el seu personal compleix les normes de seguretat.
- Informar el Servei de Prevenció en cas d'accident, incident o situació d'emergència, i comunicar-li els riscos que detecti el seu personal.
- Nomenar un coordinador de prevenció de l'àrea o del grup de recerca.

2.8. Pràctiques de laboratori

El professorat que imparteix pràctiques és responsables de la seguretat i salut de l'alumnat de pràctiques; per això, les seves funcions de prevenció són:

- Complir la normativa de prevenció i vetllar per l'aplicació de les directrius del Servei de Prevenció de la UIB.
- Avaluar els riscos dels mètodes i procediments de pràctiques, especificant les mesures de prevenció i protecció que cal aplicar. En especial, evitaran la utilització de materials i productes perillosos durant les pràctiques, sempre que sigui possible.
- Indicar a l'alumnat de pràctiques que ha de dur obligatòriament els seus equips de protecció (guants, ulleres de seguretat, etc.) i vigilar que els utilitzen.
- Explicar al principi de les pràctiques els riscos existents i les mesures de prevenció i protecció, i lliurar per escrit la informació de seguretat necessària.
- Garantir que l'alumnat compleix les normes de seguretat.
- Informar el Servei de Prevenció en cas d'accident, incident o situació d'emergència, i comunicar-li els riscos que es detectin durant les pràctiques.

2.9. Coordinador de prevenció

Als laboratoris d'investigació on s'utilitzen productes perillosos o es fan feines amb risc elevat (radioactivitat, risc biològic, etc.) ha d'haver-hi un coordinador per àrea o grup de recerca, nomenat pels caps dels grups de recerca de l'àrea. Tindran les funcions preventives següents:

- Mantenir actualitzat un llibre de prevenció, que inclogui les avaluacions de riscos, informacions de riscos, registres, etc., segons especifiqui el Servei de Prevenció.
- Col·laborar en la realització de l'avaluació de riscos i en l'aplicació de les mesures de prevenció que se'n derivin.
- Fer d'interlocutor entre el Servei de Prevenció i el personal de l'àrea o el grup.
- Distribuir la informació proporcionada pel Servei de Prevenció i col·laborar en l'organització dels cursos de formació de prevenció.
- Col·laborar en la gestió dels residus del laboratori.
- Fer inspeccions de seguretat periòdiques de les seves instal·lacions i comprovar que el personal compleix les normes de prevenció.
- Informar el Servei de Prevenció en cas d'accident o incident al laboratori, i comunicar els riscos que detecti el personal del laboratori.
- En general, col·laborar en el compliment de la normativa de prevenció de riscos laborals i vetllar per l'aplicació de les directrius del Servei de Prevenció de la UIB.

2.10. Administrador de centre i personal de les consergeries

Els administradors de centre, amb l'ajuda del personal de les consergeries, han de:

- Vigilar que es compleix la normativa de prevenció i vetllar per la seguretat del personal i de l'alumnat adscrit al seu centre.
- Informar immediatament el Servei de Prevenció en cas d'accident, incident o emergència a l'edifici, i comunicar els riscos que detecti qualsevol persona.
- Controlar l'accés de personal extern no autoritzat a l'edifici, i especialment als laboratoris i despatxos.
- En general, col·laborar en el compliment de la normativa de prevenció de riscos laborals i vetllar per l'aplicació de les directrius del Servei de Prevenció de la UIB.

Així mateix, l'administrador de centre té les funcions següents:

- Promoure la prevenció de riscos entre el PAS, i vetllar per la seva seguretat i salut.
- Col·laborar amb els degans, directors d'escola i directors de departament i d'institut en les tasques preventives que tenen assignades.
- Impulsar la posada en marxa i el desenvolupament de l'activitat preventiva (avaluacions de riscos, formació i informació en prevenció, etc.) en el seu àmbit.
- Fer el seguiment i, si escau, demanar la solució de les deficiències detectades en els informes del Servei de Prevenció (avaluacions, accidents, plans d'emergència, etc.).
- Destinar part del pressupost del centre per a la prevenció de riscos.

Als edificis que no disposen d'administrador de centre, el Gerent o la persona que delegui durà a terme les funcions anteriors.

2.11. Caps i directors de servei

Les seves funcions de prevenció són les següents:

- Col·laborar en el compliment de la normativa de prevenció de riscos laborals i vetllar per l'aplicació de les directrius del Servei de Prevenció de la UIB.

- Conèixer les avaluacions de riscos del seu servei i fer el seguiment de les actuacions que se'n derivin, i demanar, si escau, que se solucionin les deficiències detectades.
- Informar el Servei de Prevenció en cas d'accident, incident o risc al Servei.

2.12. Servei de Patrimoni, Contractació, Infraestructures i Unitat Tècnica (SPCIiUT)

El SPCIiUT s'encarrega, entre d'altres, de la contractació de les empreses externes i concessionàries, del manteniment general dels edificis i instal·lacions i de l'execució i la supervisió de les obres i reformes. El SPCIiUT implementa els procediments de prevenció següents:

- Procediment de coordinació en matèria de prevenció amb les empreses contractades.
- Procediment per integrar la prevenció a les compres que s'aprovin o tramitin a través del Servei, incloent-hi maquinària, mobiliari, etc.
- Procediment per integrar la prevenció a les obres i les reformes.

Així mateix, el SPCI té les funcions i responsabilitats següents:

- Col·laborar en el compliment de la normativa de prevenció de riscos laborals i vetllar per l'aplicació de les directrius del Servei de Prevenció de la UIB.
- Garantir la seguretat de les instal·lacions, mitjançant l'elaboració i la implantació d'un pla de manteniment preventiu de les instal·lacions per a les quals hi ha reglamentació específica (sistemes d'extinció i detecció d'incendis, calderes i climatitzadors, instal·lació elèctrica, gas, ascensors, etc.).

2.13. Servei de Recursos Humans

Les seves funcions i responsabilitats són:

- Col·laboració en el lliurament de la informació de riscos laborals que elabori el Servei de Prevenció al personal de nova incorporació.
- Informar el Servei de Prevenció sobre les noves incorporacions de personal i els canvis de lloc de treball.
- Comunicar a la Unitat Mèdica les baixes laborals.

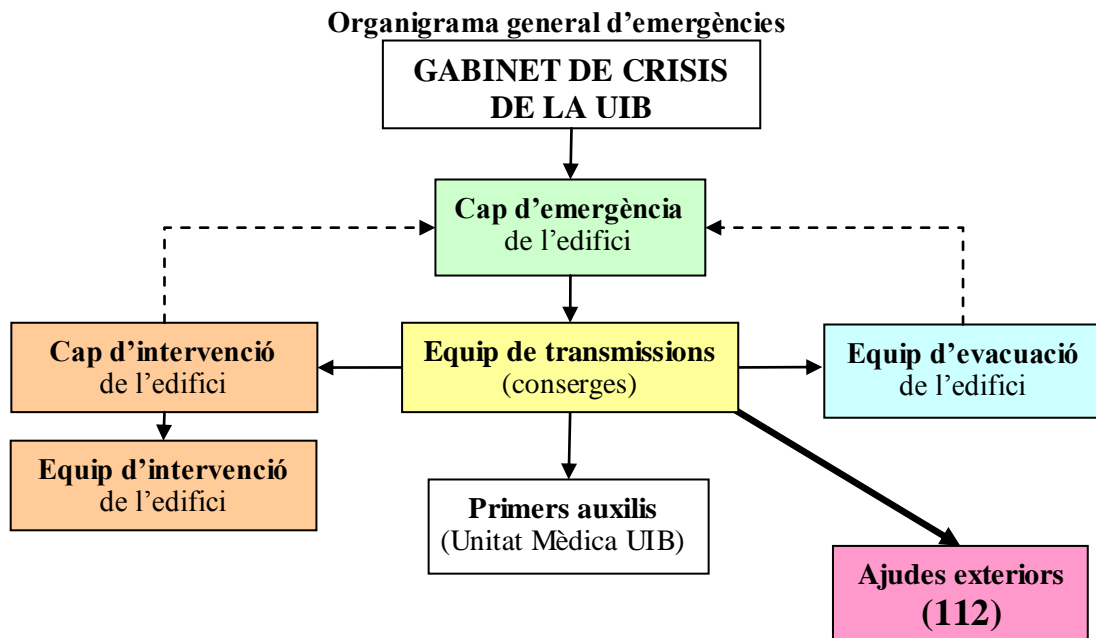
2.14. Tot el personal de la UIB

Tothom, incloent-hi PDI, professors visitants, PAS, becaris, alumnes i empreses externes, té les següents obligacions en matèria de prevenció, segons l'article 29 de la Llei 31/1995, de prevenció:

- Col·laborar en l'aplicació de les mesures preventives adoptades i en totes les actuacions que es duguin a terme en matèria de prevenció.
- Usar adequadament les màquines, els aparells, eines, materials, substàncies perilloses i, en general, qualsevol altre mitjà que utilitzi durant la feina.
- Utilitzar correctament i no posar fora de servei els dispositius de seguretat existents.
- Utilitzar correctament els mitjans i equips de protecció necessaris al lloc de treball.
- Comunicar immediatament al seu responsable i al Servei de Prevenció els riscos que es detectin durant la feina, com també els accidents o incidents que es produeixin.
- Vetllar per la pròpia seguretat i salut en el treball i per la de terceres persones a qui puguin afectar les seves activitats, accions o omissions.
- En general, complir la normativa de prevenció de riscos laborals i les directrius de la UIB i del Servei de Prevenció en matèria de prevenció.

3. Organització de les emergències

La Llei 31/1995 estableix la necessitat de crear una estructura organitzativa per actuar eficaçment en cas d'emergència i minimitzar-ne les conseqüències. A continuació es presenta l'estructura de lluita contra emergències que s'ha d'implantar a cada edifici:

3.1. Cap d'emergència

És la màxima autoritat durant una emergència fins a l'arribada dels ajuts externs i té assignades les funcions següents:

- Dirigir els equips d'emergències, demanar els ajuts externs necessaris i, si cal, ordenar l'evacuació parcial o total de l'edifici.
- Ordenar el final de l'emergència, quan ja no hi hagi perill.
- Elaborar els informes dels simulacres i de les emergències reals, conjuntament amb l'equip d'intervenció i el Servei de Prevenció.
- Nomenar les persones que formaran part dels equips de segona intervenció i d'evacuació, conjuntament amb el Servei de Prevenció.
- Revisar el Manual d'autoprotecció i els equips d'emergències cada any, conjuntament amb el Servei de Prevenció.

Els caps d'emergència són els màxims responsables de cada edifici: degans, directors d'escola, caps d'estudis, directors de departament, directors d'institut universitari i administradors de centre. En els edificis que no disposin d'aquests càrrecs, el vicerector de Campus, Cooperació i Universitat Saludable (canvi per Resolució 10607, FOU núm. 383) nomenarà una o més persones de l'edifici per dur a terme aquesta tasca. Durant els vespres, caps de setmana i festius, el vicerector i el tècnic de seguretat del Servei de Prevenció seran els caps d'emergència per a qualsevol edifici de la UIB.

3.2. Equip de transmissions

Està format pels conserges de l'edifici. En cas d'emergència, han d'avisar immediatament el cap d'emergència i l'equip de segona intervenció i esperar instruccions. Han de controlar la centraleta d'incendis i les alarmes, i faran les telefonades internes i externes necessàries, seguint les ordres del cap d'emergència.

3.3. Equip de primera intervenció

Tots els treballadors, incloent-hi el personal extern, han de rebre formació bàsica per poder actuar ràpidament enfront d'una emergència a la seva zona de feina (per exemple, utilitzant un extintor), i han de saber com han de donar l'avís d'alarma. Per a això, el Servei de Prevenció impartirà formació i distribuirà informació d'emergències per a tot el personal.

3.4. Equip de segona intervenció

Cada edifici ha de disposar d'un equip de segona intervenció, format per voluntaris (PDI, PAS i becaris), que rebran formació pràctica en l'extinció d'incendis. Un membre de l'equip farà de cap d'intervenció. Tenen les funcions següents:

- Combatre l'emergència amb els mitjans disponibles i els coneixements adquirits.
- Tallar o fer que es tallin els subministraments perillosos: gas, electricitat, ascensors...
- Acondonar la zona de perill per evitar que la gent hi passi.
- Col·laborar amb els bombers quan arribin.

El cap d'intervenció coordinarà l'actuació al lloc de l'emergència i mantindrà informat en tot moment el cap d'emergència sobre l'evolució del sinistre.

3.5. Equip d'evacuació

Cada edifici tindrà un equip d'evacuació, format per voluntaris (PDI, PAS i becaris) que facin feina en distintes zones de l'edifici. Addicionalment, el professorat és responsable d'evacuar els seus alumnes quan està impartint classe o pràctiques. Les funcions dels responsables d'evacuació són:

- Quan sonin les alarmes, han d'evacuar els ocupants de la zona assignada i comprovar, sala per sala, que no hi queda ningú.
- Han de dur la gent cap al punt de reunió.
- Han d'informar el cap d'emergències que la seva zona està buida.

3.6. Equip sanitari

Integrat per la Unitat Mèdica de la UIB, i per voluntaris dels edificis amb formació en primers auxilis. S'encarregaran d'evacuar i atendre els ferits.